

Voříšek bol jedným z pripravovateľov hudobného romantizmu. Hoci sa naučil pevnú hudobnú stavbu u Beethovena, predsa jeho naturelu lepšie vyhovovali drobné formy impromptus. Vo virtuóznom klavírnom slohu bol jednak pokračovateľom Dusíkovým, jednak však aj predchodcom F. Chopina. Aj jeho väčšie diela, m. i. Symfónia D dur prezrádzajú Voříškovo nevšedné nadanie.

BUDÚCI KONCERT

Piatok 27. mája 1963 v poradí B

Dirigent: Ladislav Slovák
Sólista: Saša Večtomov

Beethoven: 1. symfónia
Haydn: Koncert pre violončello a orch.
Beethoven: 2. symfónia

K-22*61427 — ZT 41, 2266-63

Bratislavské hudobné slávnosti

Koncert

PRAŽSKÝ
KOMORNÝ ORCHESTER
bez dirigenta

Bratislava, 20. mája 1966

SLOVENSKÁ
FILHARMÓNIA

NOSITEĽ RADU PRÁCE

GIOACCHINO ROSSINI:

TALIANKA V ALŽÍRI. PREDOHRA

JIŘÍ DRUŽECKÝ:

PARTITA IN F PRE DYCHOVÉ NÁSTROJE

Allegro

Adagio

Menuetto

Allegro

WOLFGANG AMADEUS MOZART:

SYMFÓNIA Es dur, KV 543

Adagio, Allegro

Andante con moto

Menuetto. Allegretto

Finale. Allegro

LUDWIG VAN BEETHOVEN:

PROMETEUS. PREDOHRA, op. 43

JAN VÁCLAV VOŘÍŠEK:

SYMFÓNIA D dur

Allegro con brio

Andante

Scherzo. Allegro ma non troppo

Finale. Allegro con brio

Pražský komorný orchester bez dirigenta vznikol v r. 1951. Svojím obsadením (37 členov) a hrou bez dirigenta je jedinečnou svetovou záležitosťou. Repertoár súbor zahrňuje autorov od 18. stor. až po súčasnosť. Zvlášť ho považujú za vynikajúceho interpreta diel baroka, českých majstrov 18. a 19. stor. a majstrov viedenského klasicizmu. Pražský komorný orchester je stálym hosťom Pražskej jari a vyhľadávaným súborom zahraničných festivalov; účinkoval v Holandsku, Taliansku, Kolumbii, Chile, Argentíne, Brazílii. Vlní absolvoval triumfálny zájazd po Spojených štátoch.

Gioacchino Rossini (1792—1868) je jediným významným predstaviteľom talianskej opery v prvej tretine 19. storočia; Cherubini patrili celkom do oblasti francúzskej hudby, úspechy Donizettiho a Belliniho sa datujú až počnúc rokom 1830. Spomedzi takmer 40 oper, ktoré Rossini napísal v priebehu 19 rokov (od 1810—1829) získali uznanie a slávu dve diela: Barbier zo Sevilly z „talianskeho“ obdobia a Viliam Tell z obdobia skladateľovho pobytu v Paríži, keď sa v kompozícii priklonil k typu francúzskej veľkej opery. Po roku 1829 žil Rossini ešte 38 rokov, nenapísal však okrem svojho Stabat mater ani jedno dielo. Mnohé z predohier k Rossiniho operám zaznievajú dnes v koncertných sieňach, vďaka ich melodičnosti a svižným rytmom. Platí to v rovnakej miere aj o predohre k opere Talianka v Alžíri. Prvé predvedenie opery bolo v r. 1813 v Benátkach.

Jiří Družecký (1745—1819) bol českým skladateľom a tympanistom. O jeho živote nemáme veľa presných zprávk. Po 17-ročnej vojenskej službe pôsobil ako vojenský kapelník alebo tympanista na rôznych miestach. V Linzi údajne mal hudobné nakladateľstvo. Neskôr (asi od r. 1787) pôsobil ako kapelník u kniežata Antona Grassalkovicha v Bratislave a ku korunovačným oslavám Leopolda II. v Bratislave napísal Harmóniu pre 21 dychových nástrojov. Po krátkej ceste do Viedne sa opäť vrátil do Bratislavy, kde však po smrti kniežata Grassalkovicha miznú jeho stopy. (1794). Až v r. 1803 sa znova stretávame s jeho menom a od r. 1813 bol hudobným riaditeľom uhorského palatína, arcikniežata J. A. Jana. — J. Družecký zanechal rad skladieb cirkevných, klavírných a symfonických, koncerty, kassácie, divertimentá, a zvlášť obľúbené boli jeho partity pre dychové nástroje, ktoré sa predvážali v celom Uhorsku. Napísal aj dve opery, jeden balet a scénickú hudbu. Družecký bol veľmi zručným skladateľom, stál však v tieni majstrov viedenského klasicizmu.

V rade troch posledných veľkých symfónií z r. 1783 **Wolfganga A. Mozarta** je symfónia Es dur prvou. Patetický úvod Adagia pripomína atmosféru Dona Giovanniho. Na hlavnej myšlienke Allegra prvej časti sa zúčastňuje celý orchester, nie je ponechaná výlučne najvyššiemu melodicému hlasu. Vedľa tejto myšlienky — ako obvykle u Mozarta — stojí rad ďalších motívov, z ktorých zvlášť jeden nadobúda dôležitú úlohu v rozvedení. Druhá časť patrí k vrcholom Mozartovej symfonickej tvorby: skladateľ jedinečne pracuje s bodkovaným motívom prvých taktov. Dramatické rozvedenie pracuje s novou myšlienkou, ktorá sa v repríze opäť objavuje vo vzdialenej tónine h mol. — Menuet je veľmi pružný, v druhej časti spevný a tanečný. — Prekypujúco živé je finále. Hlavná myšlienka nastupuje v dvojhlase v piatne. Jej úvodný motív je aj základom rozvedenia tejto časti.

Z jedenástich predohier **Ludwiga van Beethovena** patrí predohra k baletu Prometheus k prvým. Premiéra baletu bola v r. 1801 vo Viedenskom dvornom divadle. Jeho hudba vyžaruje to isté svetlo a lesk ako rok predtým prvýkrát uvedená 1. symfónia, ešte tak blízka Mozartovmu duchu. Ako väčšina Beethovenových predohier pozostáva ouvertúra Prometheus z pomalého úvodu a nasledujúceho allegra vo forme prvej časti symfónie. Po stránke obsahovej vyjadruje predohra v podstate jadro deja celého baletu: odvalu Prometea, ktorý ukradne bohom daný oheň, aby nim oslobodil ľudí od nevedomosti a vnukol im túžbu po vedomostiach, šťastí a radosti.

Jan Václav Voříšek (1791 Vamberk — 1825 Viedeň), bol českým skladateľom a organistom pôsobiacim vo Viedni. V mladosti pôsobil ako mimoriadne nadaný organista vo Vamberku, už deväťročný koncertoval ako klavirista v niekoľkých českých mestách. Študoval filozofiu na pražskej univerzite, klavír u Václava J. Tomáška, ktorému venoval aj svoje prvé klavírne dielo. V Prahe prežil aj obdobie napoleonských vojen po francúzskej revolúcii, začiatok veľkého kultu Mozartovho a zoznámil sa tu s hudbou Cherubiniho a Méhula. V r. 1813 odišiel do Viedne, kde sa v r. 1814 zoznámil s L. v. Beethovenom, ktorému ukazoval svoje skladby. Beethoven si Voříška — skladateľa výzoko cenil. Pre Voříškov vývoj bolo dôležité aj stretnutie so Schubertom, Moschelesom a Hummelom, ktorý mu prenechal aj svojich žiakov po odchode z Viedne. Neskôr sa Voříšek stal najprv druhým, potom prvým dvorným organistom a učil hudbe Napoleonovho syna, kniežaťa z Reichstadtu. V r. 1823 ochorel a o dva roky neskôr zomrel.